

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В УПРАВЛІННІ ПТНЗ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ

УДК 377+331.5
Шапошнікова Н. П.

У статті розкрито використання інновацій в управлінні професійним навчальним закладом в умовах сучасного ринку праці, розглянуто шляхи розвитку професійного навчального закладу для якісної підготовки висококваліфікованих фахівців.

Ключові слова: інновації в освіті, управління ПТНЗ, кваліфікований робітник, професійний навчальний заклад, ринок праці.

ВНЕДРЕНИЕ ИННОВАЦИЙ В УПРАВЛЕНИИ ПТУЗ В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОГО РЫНКА ТРУДА

Н. П. Шапошникова

В статье раскрыто использование инноваций в управлении профессиональным учебным заведением в условиях современного рынка труда, рассмотрены пути развития профессионального учебного заведения для качественной подготовки высококвалифицированных специалистов.

Ключевые слова: инновации в образовании, управление ПТУЗ, квалифицированный рабочий, профессиональное учебное заведение, рынок труда.

INTRODUCTION THE INNOVATIONS IN MANAGEMENT OF PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTION IN THE CONDITIONS OF MODERN LABOUR MARKET

Shaposhnikova Natalia

The Problem of today is competitive training of professionals, providing them with high professional level and mobility create conditions for maximum disclosure and creative talents of potential young workers, encourages the development and updating of all social and spiritual spheres of society requires a qualitatively new level of vocational education that would meet international standards. In modern education works of many scientists are devoted to the main problems of innovatics.

Key words: innovations in education, managements of professional educational institution, qualified worker, professional educational institution, labor market.

Постановка проблеми. Професійно-технічна освіта є важливим суспільно-економічним фактором розвитку народного господарства нашої країни, бо вона зумовлює відновлення робітничої сили як провідного чинника розвитку виробництва. Визначення державних вимог щодо якості освіти та обсягу на рівні досягнень науки, техніки, технології та європейського досвіду активізували проблему модернізації системи професійно-технічної освіти. Модернізація системи ПТО пов'язується, насамперед, із впровадженням інновацій в управлінні ПТНЗ, переорієнтацією методичної роботи на пошук та розробку нових, інноваційних шляхів розвитку системи професійної освіти, формування нового

педагогічного мислення. Це надасть освітній сфері мобільності, прискорить її самооновлення, осучаснення.

Підготовка конкурентноспроможних кваліфікованих фахівців, забезпечення їх високого професійного рівня, створення умов для розкриття їх талантів і творчого потенціалу – є першочерговою задачею професійно-технічної освіти, яка повинна відповідати міжнародним стандартам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як засвідчують наукові дослідження українських і зарубіжних вчених з проблем педагогічного менеджменту (К. Я. Вазіна, Н. Л. Коломинський, В. В. Крижко, Е. Н. Павлютенков, М. И. Приходько, В. П. Симонов, В. В. Шаркунова), управління професійно-технічною освітою (І. А. Зязюн, І. Л. Лікарчук, Н. Г. Ничкало), інноватики в сучасній освіті (Л. Буркова, Л. Ващенко, Л. Даниленко, О. Козлова, Н. Погрібна), підготовка робітника для ринку праці повинна відбуватись в сучасних професійних навчальних закладах.

Проте проблема впровадження інновацій в управлінні ПТНЗ в умовах сучасного ринку праці потребує глибокого вивчення.

Метою статті є дослідження процесу впровадження інновацій в управлінні ПТНЗ в умовах сучасного ринку праці.

Виклад основного матеріалу. Освітні інновації, що здійснюються на сучасному етапі розвитку ПТО, спрямовані на нововведення:

- у змісті навчання і виховання учнів;
- у формах, методах і технологіях навчання та виховання учнів;
- у змісті, структурі, формах і методах управління ПТНЗ.

Інновації в освіті – процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід до якісного іншого стану [1].

Інновація має комплексне значення, оскільки складається з двох форм: власне ідей та процесу їх практичної реалізації.

Розвиток управління професійно-технічним навчальним закладом має базуватися на засадах інноваційних стратегій, систем освітніх проектів і проведення моніторингу ринку праці, посилення взаємодії всіх суб'єктів підготовки робітничих кадрів [1].

Конкурентоспроможність професійно-технічного навчального закладу залежить від спроможності пропонувати якісні послуги на ринку праці, що, в свою чергу, забезпечить випускників ПТНЗ робочими місцями.

Тому саме сьогодні напрацьовано засоби для вирішення багатьох завдань, що постають перед адміністрацією при управлінні інноваційним розвитком навчального закладу, проте досвід сьогодення свідчить, що керівництву навчального закладу не достатньо лише знань про ці засоби, а й вміння їх застосовувати. Відмінності об'єктів управління не можуть не відбиватися на змісті і методах вирішення управлінських завдань, тому для того, щоб удосконалити існуючі системи управління інноваційним розвитком, потрібна відповідна наукова база [2].

Шлях європейської інтеграції, обраний Україною, зумовлює необхідність інтенсивних змін у різних сферах суспільного життя, зокрема й в освіті. Саме цим зумовлено в педагогіці виникнення нового напрямку — педагогічної

інноватики, яка стала соціальною галуззю наукового пізнання, що характеризується певним змістом, принципами, тенденціями та закономірностями розвитку. Педагогічні інновації — це результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних вирішень різноманітних педагогічних проблем. За педагогічними інноваціями виникли нові навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи навчання і виховання, освітні моделі і, як наслідок, нестандартні підходи до управління [2].

Управління освітою має бути спрямоване на організацію та забезпечення оптимальних умов функціонування галузі освіти, створення системного механізму саморегуляції на загальнонаціональному, регіональному, місцевому рівнях та у навчально-виховних закладах і наукових установах освіти. Тому вкрай необхідно виробити універсальний алгоритм адаптації до даної ситуації. Таким алгоритмом повинно стати модернізоване управління. Необхідно навчити людину оперативню, системно та послідовно опановувати нові знання та вміння впродовж життя.

У зв'язку з цим, в Одеському професійному ліцеї технологій та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» в навчально-виробничий процес впроваджуються управлінські інновації.

Зусиллями педагогічного колективу ліцею здійснювалися необхідні соціальні, психолого-педагогічні й організаційні передумови щодо започаткування діяльності електронної бібліотеки та Центру профорієнтації та працевлаштування.

В процесі проведення експерименту ми виходили із того, що управлінське рішення повинно прийматися демократично, з наступним оповіщенням не тільки зацікавлених осіб, але і всього колективу даного навчального закладу. При чому управлінські рішення охоплювали не тільки різні види допомоги, що надаються членам колективу, але і питанням, пов'язаним з покращенням умов навчання, виробничої праці і відпочинку учнів.

В кожному конкретному випадку управлінське рішення, вихідне від адміністрації ліцею, було осмислено в якості цільової установки у системі роботи служби старших майстрів та бібліотеки, орієнтованої на ближню і віддалену перспективу взаємодії з учнями навчального закладу.

Одним з найважливіших освітніх ресурсів професійно-технічної освіти є електронні бібліотеки навчальної, навчально-методичної та наукової літератури. На думку багатьох фахівців, в даний час відбувається перехід від ери інформації на паперових носіях до нової ери інформації на електронних носіях, причому, в першу чергу, це відноситься до навчальної літератури для професійно-технічної освіти. Це пов'язано з постійним зростанням обсягу професійної літератури, із зростанням кількості літературних джерел в мережі Інтернет, з появою великої кількості різних електронних бібліотек як загального користування, так і в багатьох навчальних закладах.

Таким чином, інновації такого роду як організація електронної бібліотеки навчального закладу, є важливим чинником у управлінні професійно-технічним навчальним закладом.

Електронна бібліотека Одеського професійного ліцею технологій та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний університет імені

К. Д. Ушинського» являє собою складову частину інформаційного ресурсу освітніх і наукових мереж, яка дозволяє збирати, зберігати і ефективно використовувати колекції електронних документів.

Успішне працевлаштування випускників ПТНЗ є підсумком роботи кожного навчального закладу.

Проблемою працевлаштування випускників навчальних закладів насамперед є розбалансованість ринку праці та ринку освітніх послуг. Зокрема: відсутність відповідності між кількістю та структурою робочих місць, які визначають попит на працю, з чисельністю і структурою економічно активної частини населення.

Саме з метою вирішення зазначених питань в Одеському професійному ліцеї технологій та дизайну Держаного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» було сформовано Центр профорієнтації та працевлаштування.

Діяльність Центру профорієнтації та працевлаштування спрямована на вирішення питань проходження виробничої практики та подальшого працевлаштування учнівської молоді і випускників ліцею після закінчення навчання за набутими професіями, забезпечення їх зайнятості у вільний від навчання час, сприяння розвитку молодіжних ініціатив у трудовій сфері.

Серед основних завдань Центру фігурує вивчення та адаптація передового вітчизняного та міжнародного досвіду з питань забезпечення зайнятості, профорієнтації та професійної підготовки молоді, що дозволило найбільш ефективно скорегувати роботу за такими напрямками як:

- забезпечення прав та інтересів молоді на ринку праці;
- сприяння при наданні робочих місць випускникам Одеського професійного ліцею технологій та дизайну Держаного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» під час пошуку вакансій, навчання, для проходження виробничої практики;
- сприяння залученню молоді до підприємницької діяльності, підтримка розвитку молодіжного підприємництва;
- підвищення рівня професійної підготовки учнів.

Рейтингова система оцінювання молоді, що прийнята у Центрі профорієнтації та працевлаштування, генерує бажання учнів реалізувати свій інтелектуальний потенціал в умовах посиленої конкуренції.

Вивчення ринку праці Одеської області дозволить врахувати попит регіону на робітничі кадри та потреби підприємств та організацій, які є безпосередніми замовниками кадрів у підготовці кваліфікованих робітників.

Подальша реалізація проекту сприятиме підготовці конкурентоспроможних на ринку праці кваліфікованих робітників, адаптації їх у практичній діяльності на підприємстві, встановленню та підтримці зв'язку з випускниками та здійсненню моніторингу їх професійної кар'єри.

Інноваційна складова в діяльності керівника професійно-технічного навчального закладу повинна пронизувати всі управлінські функції, всі напрями роботи. ПТНЗ сьогодні повинен мати змогу забезпечити маневреність у своїй діяльності в ринкових умовах. Тому керівник відповідно має бути висококваліфікованим, уміти працювати з інвесторами, прогнозувати результати навчальної діяльності та коригувати її, враховуючи науково-технічні досягнення

й відповідні зміни в технологіях виробництва, здійснюючи аналіз ринку праці, його запити до випускника, педагога й керівника ПТНЗ. Інноваційна складова при цьому стає не окремою частиною діяльності керівника, а власне діяльністю [2].

Уміле використання директором ПТНЗ управлінських інструментів організації та регулювання відносин у педагогічному колективі сприяє виробленню управлінських рішень і бажаної моделі поведінки суб'єктів навчально-виховного процесу, організації педагогічного колективу як єдиної згуртованої команди, в якій кожен виявляє найвищий рівень професіоналізму та творчості і робить максимально важливий внесок у досягнення цілей навчального закладу щодо впровадження інновацій. Освітні реформи вимагають модернізації ролі директора та освітнього менеджменту [3].

Висновки. Загалом, аналіз накопиченого досвіду роботи дозволив узагальнити науково-практичні рекомендації з впровадження інновацій в управлінні ПТНЗ в умовах сучасного ринку праці.

Перспективним напрямком наших подальших досліджень вважаємо необхідним підтримувати ефективну комунікацію між адміністрацією навчального закладу і учнями – випускниками в період їхньої адаптації в умовах професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Теоретичні та методичні засади реалізації нововведень управління ПТО регіону: посібник / Камінецький Я. Г., Вачевський М. В., Клим Б. І., Криницька Л. Я., Сліпчишин Л. В. – К. : Педагогічна думка, 2013. – 240 с.

2. Гаврилюк О.О. Розробка перспектив розвитку навчального закладу відповідно до потреб ринку праці та професійно-кваліфікаційних вимог до фахівців: навчально-методичний посібник. – Хмельницький, ХНУ : 2005. – 46 с.

3. Ельникова Г.В. Управлінська компетентність // Бібліотека шкільного світу. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2005. – 128 с.

INTRODUCTION THE INNOVATIONS IN MANAGEMENT OF PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTION IN THE CONDITIONS OF MODERN LABOUR MARKET

Natalia Shaposhnikova

Abstract. Problem of today - competitive training professionals, providing them with high professional level and mobility create conditions for maximum disclosure and creative talents potential young workers, encourages the development and updating of all social and spiritual spheres of society requires a qualitatively new level vocational education that would meet international standards. In modern education works of many scientists are devoted to the main problems of innovatics.

The purpose of article is research the process of introduction the innovations in management of professional educational institution in the conditions of modern labor market.

Development in management of professional educational institution should be based on the principles of innovative strategies, systems of educational projects and carrying out monitoring of labor market strengthening cooperation for all subjects of training workers.

In this regard, in the Odessa professional lyceum of technologies and design of state institution «The South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky» administrative innovations take root into industrial practice process. Electronic library and Center of career guidance and employment are created.

The Director uses the professional educational institution and administrative tools of the organization and regulation of the relations in pedagogical collective promotes development of administrative decisions and desirable behavior model of subjects of teaching and educational process, the organization of pedagogical collective as uniform solid team in which everyone shows high level professionalism and creativity also makes the most important contribution to achievements of the objectives of educational institution on introduction of innovations.

This research doesn't sputter out and sets the purpose to continue theoretical justification and practical confirmation the advantages use of innovative technologies in management over traditional forms of government.

The perspective direction of our further researches is monitoring and introduction of innovations in the professional educational institution for qualitative training of highly qualified specialists

Key words: *innovations in education, managements of professional educational institution, qualified worker, professional educational institution, labor market.*

ПОЛІКУЛЬТУРНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОГО ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОГО ЕТИКЕТУ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН У ВИСЯХ УКРАЇНИ

УДК: 378+376.68+374.32+372.461

Кузьменко Ю. О.

У статті обґрунтовано необхідність створення полікультурного освітнього середовища як передумови успішного формування мовленнєвого етикету в іноземних громадян у вищих навчальних закладах України.

Ключові слова: *полікультурність, полікультурне освітнє середовище, полікультурне освітнє середовище вищого навчального закладу, полікультурний освітній простір, іноземні студенти, мовленнєвий етикет.*

ПОЛІКУЛЬТУРНАЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА КАК ПРЕДПОСЫЛКА УСПЕШНОГО ФОРМИРОВАНИЯ РЕЧЕВОГО ЭТИКЕТА У ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ УКРАИНЫ

Ю. А. Кузьменко

В статье обоснована необходимость создания поликультурной образовательной среды как предпосылки успешного формирования речевого этикета у иностранных граждан в высших учебных заведениях Украины.